

De studenten van de *Trui*

‘Weerrecord: warmste dag van 2023 tot nu toe! Maxima tot lokaal 35 graden!’ koppen de nieuwssites. Heel Nederland ligt puffend en zwetend af te koelen op de Noordzeestranden en het IJsselmeer is gevuld met ontelbare zeilen, kortom: de zomer is ontploft. Maar als ik de loods van sloopstimmerwerf Ivor van Klink in Workum binnenloop merk ik niks van die Caribische vakantiesferen. Hier kom ik in een andere wereld terecht.

Tekst en fotografie: **Hanneke Beers**

A ls mijn ogen wat gewend zijn aan het donker zie ik rechts in de hoek een totaal onttakelde botter liggen: de BU130, alias *Trui*, van studentenvereniging “De Bolk” uit Delft. Op en om het kale schip is een groepje jongeren ijverig aan het werk. Hier is niets van die snikhete zomerdag te merken. Hier wordt keihard gebuffeld. Niet alleen het voordek is uit de botter gesloopt, maar ook de boordrand, de zetboorden, de schildboorden, de voorborders, de binnenboorden, het krophout... Dit ziet eruit als een hele serieuze restauratie. Een verzameling dikke eikenhouten planken en balken ligt om het schip heen. Aan een gigantisch lange balk is een jongen aan het schaven. Op een andere nog ongekante plank ligt een opengeslagen, beduimelde versie van *De bouwgeschiedenis van de botter*, van Peter Dorleijn. ‘Hoi, dat is onze Botterbijbel,’ klinkt het vrolijk. Naast me staat een lange, donkere krullebol in stoere werkkleren en knalgele geluiddempers op haar hoofd. Het is Isabel van der Leijé. Net klaar met haar bachelor Civiele Techniek, en voorzitter van de stichting tot behoud van de BU130. ‘Die bijbel gebruiken we iedere dag. We zijn nu met bladzijde 90 bezig!’ Dit bijzondere tafereel roept bij mij een hoop vragen op: Wat moeten studenten in vredesnaam met zo’n eeuwenoude botter? Waarom werken ze midden in de zomer, terwijl iedereen aan het varen is? Hoe komen ze aan het geld voor de restauratie? Vanwaar die liefde

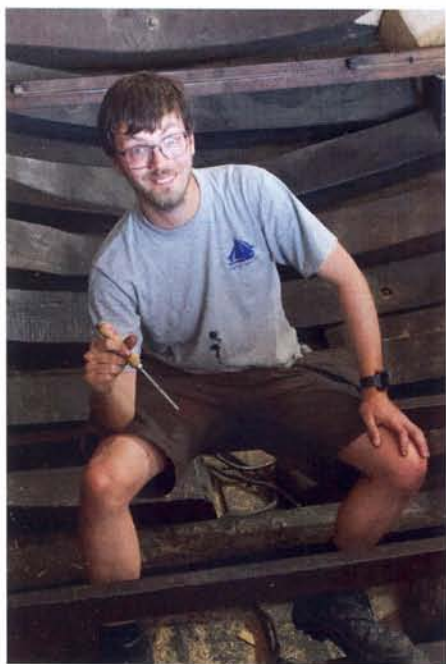

Isabel van der Leijé, bachelor Civiele Techniek:

‘Je moet wel een beetje gestoord zijn om aan zo’n oude schuit te blijven werken’

voor oud hout? Buiten, in de schaduw (waar het kwik nog ruim boven de 30 graden ligt) vertelt een aantal van deze noeste werkers wat hen bezielt.

'De Bolk heeft *Trui* in de jaren zestig gekocht,' vertelt Isabel van der Leijé. 'Dat deden wel meer studentenverenigingen in die tijd, want die botters kostten toen geen drol. Ze werden niet meer gebruikt, en waren niks meer waard, behalve brandhout. Dus werd er een paar seizoenen met zo'n oude schuit gezeild, en als ze te slecht werden, lieten ze die gewoon afzinken of werden ze in de fik gestoken. Want ze hadden geen zin in dat onderhoud. In tegenstelling tot andere studentenverenigingen bedachten de Bolkers

Jan Siblesz, master Civiele Techniek, werkt nu als engineer bij ProRail:

'Ik denk dat ik me op een strand stierlijk zou vervelen!'

dat het eigenlijk wel leuk zou zijn om *Trui* te restaureren en in de vaart te houden. Het had er wellicht deels mee te maken dat we Delftse, dus technische studenten zijn, maar je moet ook wel een beetje gestoord zijn om aan zo'n boot te blijven werken. En het te blijven willen doen, en te blijven willen varen, en ook te willen doorgeven aan de volgende generatie. Erfgoed is gewoon belangrijk, dat moet gewoon bewaard blijven!

72 Uur niet op die puts

'Hoe ben jij eigenlijk op de *Trui* terechtgekomen?' vraag ik aan Isabel. 'Tijdens de Ontvangstweek in Delft (de Owee) was er een

rechts: Student Alexander heeft een elektrische schaaft uit elkaar gehaald voor onderhoud

midden: Ook genoeg tijd voor studentenlol, Vlnr: Nick, Isabel en Wiebe

onder: Wiebe Kralt vond zijn bestemming in het hout dankzij de botter

markt met allemaal kraampjes van studentenverenigingen. "De Bolk" had zo'n poster met een boot waarop stond "Kom Zeilen!" En ik dacht: dat is echt een heel tof schip, dit wil ik! Dus toen ben ik lid geworden. Dat was vijf jaar geleden. In het begin was dat zeilen op zo'n loeizware boot een beetje onwennig, maar ik vond het helemaal geweldig. Ik ben toen al snel maat in opleiding geworden, en sinds september 2021 ben ik SiO: schipper in opleiding. Wat ik leuk vind aan zeilen met *Trui* is dat je totaal weg bent uit 't normale leven. Als je zo'n weekend aan boord stapt, dan waan je je – minus de zeilpakken – gewoon weer honderd jaar terug in de tijd. We gebruiken geen moderne navigatie; we hebben een kaart en een kompas. Het is voor ons een sport om zo oorspronkelijk mogelijk te varen. We hebben bijvoorbeeld ook geen toilet aan boord. Wel een puts. Sommige mensen hebben daar moeite mee, die houden 't met liefde 72 uur vol om maar niet op die puts te hoeven, haha!'

Zachtebed Race

'Met de Visserijdagen en de Zachtebed Race ben je natuurlijk helemaal weg van alles. Met de Visserijdagen gaan we een week lang vissen op het IJsselmeer, op de ouderwetse manier. En tijdens de Zachtebed Race varen we 72 uur non-stop op het Wad. De Zachtebed is tien jaar geleden door de schippers van *Trui* bedacht, als SiO marathon. Om de schippers in opleiding te testen. Om te kijken of ze, óók als ze moe zijn, óók als het rotweer is, en ook 's nachts, nog steeds kunnen functioneren en het schip kunnen varen. En dat 72 uur lang! Het werd uiteindelijk een wedstrijd doordat die schippers op een gegeven moment afgestudeerd waren, op andere schepen zeilden, en bedachten dat ze het wel leuk vonden om tegen *Trui* te varen.'

Volledig verzorgde vakantie

'Maar goed, als je vaart, dan moet je ook gewoon het onderhoud doen. En eigenlijk is dat net zo leuk. Je zit wel minder buiten, maar met dat hout spelen, en kunnen zeggen 'kijk, ik heb deze dekbalk gemaakt' of 'ik heb dit spant in de boot gestopt'... dat je daar trots op kunt zijn, dat is heel tof! En het leuke is: alles wat we nu doen gaat weer zo'n veertig jaar mee! We financieren de restauratie met de subsidies die we van het Prins Bernhard-

fonds en Fonds NH1816 hebben ontvangen. Daarmee kregen we de hele begroting van 40.000 euro rond en konden we aan de slag. Deze zomer komt er iedere week weer een ander groepje Bolkers naar Workum om aan *Trui* te werken, en we slapen hier op een boerencamping in de buurt. Ontbijt, lunch en de camping wordt betaald door de stichting, de vrijwilligers betalen alleen maar hun bier en

het avondeten. Dus in feite bieden we een volledig verzorgde vakantie, met ook nog de hele dag vermaak! Eigenlijk een soort *all-inclusive*, en dat voor maar 100 euro per week, haha!

Stierlijk vervelend zo'n strand

'We zitten natuurlijk de hele week met z'n allen achter een schermpje', zegt Jan Siblesz die in het dagelijks leven bij Prorail werkt, 'en af en toe is 't toch wel lekker om wat met je handen te doen, en om buiten te zijn. En zo'n botter is natuurlijk een uniek ding. Het is een uniek verhaal, het is iets wat je lekker met z'n allen doet... En het is juist de grap dat het óns schip is. Wij onderhouden 'm, en we varen er mee. Drie zomers achter elkaar vaar je een vakantieweek met je vrienden, en de vierde zomer ga je een week klussen. En zo gaat het door. Het is niet dat je als betalende passagier meevaart, maar het is echt iets wat we met z'n allen doen, wat we met z'n allen in stand houden. En daarbovenop doe je dingen die je anders nooit zou doen. Ik ben van mezelf helemaal niet heel handig ofzo, maar al doende leert men. En je leert van elkaar, de professionals die erbij zijn leggen dingen uit... dan sta je ineens met een kettingzaag in je handen. Dan komt je moeder langs, en die denkt: wat is dit? Hij staat met een kettingzaag in z'n handen! Maar ja, dat is wel een stoere foto die ik aan collega's laat zien!'

'Deze botter is écht, authentiek. Een botter is een vissersschip, een werkschip. We willen daarom zoveel mogelijk authentieke technieken en materialen gebruiken. We gebruiken natuurlijk wel stalen pennen en elektrisch gereedschap, maar er zijn dingen, daar zweeren we bij. Zoals het insmeren van de boot

boven: De 'botterbijbel' van Peter Dorleijn ligt prominent onder handbereik

midden: Deze zomer werden onder meer de bolders vernieuwd

onder: *Trui* had 9 nieuwe dekbalken nodig. Dit is de mal voor de dekbalken, zodat ze allemaal dezelfde kromming hebben

linksboven: Student Nick is bezig met de bouten in het boeisel. Een deel van het boeisel is weggenomen

met lijnolie en harpuis, het breeuwen van de naden, katoenen zeilen die jaarlijks getaand worden, geen lieren aan boord... Het is lompzwaar, en in een wedstrijd met weinig wind lig je achteraan, maar het hoort er wel bij. Dus als je met ons meevaart, word je aan het werk gezet. Daar moet je tegen kunnen. Maar het is wel leuk!

Rode draad

'Ik vaar al meer dan negen jaar op *Trui* en door het varen en klussen aan *Trui* ben ik erachter gekomen dat ik met hout werken leuk vind', vertelt Wiebe Kral. 'Tijdens al mijn studiewisselingen bleef de passie voor houtbewerken als een rode draad door mijn leven lopen, dus toen besloot ik maar om er mijn beroep

Wiebe Kral, voormalig student technische natuurkunde / global sustainability science, tegenwoordig meubelmaker/(scheeps)timmerman: 'Ik heb altijd allerlei ideeën in m'n hoofd wat er van stukjes hout gemaakt kan worden'

van te maken. Ik heb altijd allerlei ideeën in m'n hoofd wat er met stukjes hout gemaakt kan worden. Heel veel sloophout van *Trui* gaat normaal gesproken naar het brandhout, maar er zit natuurlijk nog allerlei moois in. Zo had ik jaren geleden al het plan om van het dek later mijn werkbank te maken. Dus van het dek dat we er nu uit hebben gesloopt ga ik twee tafels maken: één tafel gaat naar de Stichting, die kunnen ze weer verkopen. En één tafel wordt mijn werkbank. Zoiets heb ik ook een keer gedaan met een gebroken zwaard. Van het voorste deel heb ik toen een salontafel gemaakt. Tijdens het afgelopen lustrum hebben we een loterij gehouden, en was de salontafel één van de prijzen. Zo hebben we de prijs van het nieuwe zwaard keer twee opgehaald!

Wiebe wijst op twee balken. 'Het is echt uniek dat we twee gigantische palen hebben van meer dan 10 meter lang. Zo'n lang stuk hout is niet iets wat je zomaar bij een houthandel kunt halen. En als je ergens zo'n lang stuk vindt, dan komt het uit een vers omgezaagde boom, en heb je heel nat hout. Dat gaat dan nog krimpen en scheuren, en dat wil je niet. Daarom heb ik deze balken al vijf jaar geleden uitgezocht, in Harlingen. Ze zijn toen speciaal voor ons op maat gezaagd, en hebben jarenlang kunnen drogen. En nu gaan we ze voor het binnenboord gebruiken. Afgelopen donderdag hadden we daar een vergadering over.

OUDESTE BOTTER

De BU130 is gebouwd in 1875 te Muiden en de oudste botter in Nederland die altijd in de vaart is gebleven. Oorspronkelijk voer de BU130 als vissersschip over de Noordzee. Eerst voor een Harderwijker schipper onder het visserijnummer HK8 en later, als BU130, op de Zuiderzee, voor een visser uit Bunschoten. Met de komst van de afsluitdijk en nieuwe vis- en vaartechnieken, zijn bidders uit de visserij gegaan, en werd het schip in 1965 aangekocht door de studentenvereniging D.S.V. Nieuwe Delft "De Bolk". Zij geven de naam *Trui* aan de botter. Op dat moment is het schip in zeer slechte staat. Om de restauratie te kunnen financieren wordt de Stichting tot Behoud van de BU130 in 1978 opgericht, die *Trui* in eigendom krijgt. *Trui* wordt nu nog steeds door studenten bevaren en onderhouden. De kennis van het varen op een botter wordt behouden door hun eigen opleiding voor schippers en maten. En omdat de botter nog in zo'n authentieke

Door tijdsdruk hebben we even overwogen of we niet alleen het voorste deel van het binnenboord zouden vervangen, maar dan zouden die prachtige palen doormidden gezaagd moeten worden, en dat ging me echt aan het hart. Dus toen hebben we besloten om tóch het hele binnenboord te vervangen. Als de klus hiermee een paar weken uitloopt, dan is dat jammer, maar het is het wel waard!

'Ik heb een hele grote liefde voor oude dingen', benadrukt Wiebe. 'Enerzijds heeft zo'n oude botter natuurlijk niet per se waarde, en er zitten ook nadelen aan. Maar het heeft ook zoiets moois, dat *Trui* er nog steeds is. Ik wil niet eens weten wat er in al die jaren met haar is gebeurd, maar het spreekt heel erg tot de verbeelding. Als die boot verhalen zou kunnen vertellen...' 🐦

staat is, heeft *Trui* 's zomers een prominente ligplaats in de historische haven van het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Van maart tot en met november wordt er – van Zeeland tot Denemarken – elk weekend en in de zomer hele weken gevaren. In de winter ligt *Trui* op de historische scheepswerf De Koningspoort in Rotterdam voor het jaarlijkse onderhoud, dat ook door de studenten wordt uitgevoerd. Eens in de vijf jaar vindt er groot onderhoud plaats, in de zomer, omdat er dan geen tentamens zijn. Dit onderhoud duurt gemiddeld zes weken, en wordt bekostigd door donateurs van de Stichting en subsidies van het Prins Bernhard Cultuurfonds en Fonds NH1816. Daarnaast is er de Vereniging Vrienden van *Trui*, die als doel heeft om alle betrokkenen met elkaar en de botter te verbinden. Dit doen ze door het organiseren van activiteiten, borrels, lezingen en uitstapjes, en door een aantal keer per jaar het blad de *Bulletalje* uit te geven. Nieuwe vrienden zijn van harte welkom! Meer informatie: www.bu130.nl

foto: Hugo Schuitemaker